

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 września 2015 roku Sąd Rejonowy w Płocku oddalił powództwo A. C. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. o zapłatę kwoty 56.420,80 złotych i zasadził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód A. C., zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1/ obrażę prawa materialnego, a w szczególności:

- naruszenie art.513 § 1 k.c. w związku z art.498 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że w wyniku skutecznie złożonego powodowi oświadczenia pozwanej z dnia 17 stycznia 2014 roku o potrąceniu, doręczonego powodowi w dniu 21 stycznia 2014 roku doszło do umorzenia dochodzonej pozwem wierzytelności, podczas gdy z adnotacji widniejącej na niezakwestionowanej fakturze numer (...) wystawionej w dniu 15 marca 2013 roku przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz pozwanej wynika, że na dzień złożenia powodowi w/w oświadczenia wierzytelność pozwanej o zapłatę przez spółkę (...) kary umownej w kwocie 150.000,00 złotych za opóźnienie w wykonaniu budynku przy ulicy (...) w P. powstałego za okres od 1 maja do 31 października 2012 roku już nie istniała, natomiast wierzytelność pozwanej w kwocie 197.968,24 złotych z tytułu kary umownej za opóźnienie w wykonaniu budynku przy ulicy (...) w P. powstałego za okres po 6 listopada 2012 roku do 28 grudnia 2012 roku, a więc już po otrzymaniu przez pozwaną zawiadomienia o umowie z dnia 18 października 2012 roku cesji wierzytelności przysługującej powodowi wobec spółki (...) w kwocie 92.988,00 złotych jeszcze nie powstała;

- naruszenie art.6 k.c. w związku z art.498 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że to na powodzie ciążył obowiązek udowodnienia, że na dzień złożenia powodowi oświadczenia pozwanej z dnia 17 stycznia 2014 roku, doręczonego powodowi 21 stycznia 2014 roku, wierzytelność pozwanej z tytułu kary umownej w kwocie 150.000,00 złotych istniała, ponieważ nie została potrącona z ostatniej transzy wynagrodzenia widniejącego na fakturze numer (...) wystawionej w dniu 15 marca 2013 roku przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz pozwanej, w sytuacji w której obowiązek ten obciążał pozwaną jako stronę, która podniosła procesowy zarzut potrącenia i wywodziła z tego faktu skutki prawne zmierzające do wygaszenia zobowiązania względem powoda;

2/ sprzeczność ustaleń faktycznych z treścią zebranych w sprawie dowodów, polegającą na:

- nieuzasadnionym przyjęciu, że pomimo zapisu widniejącego na fakturze numer (...) wystawionej w dniu 15 marca 2013 roku przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz pozwanej, w świetle którego „dnia 25.03.2013 r. przekazano do komornika potwierdzenie przelewu w załączeniu, po potrąceniu kwot wymienionych w pkt 5 i 6 opisu merytorycznego faktury”, nie doszło 25 marca 2013 roku do potrącenia kwoty 150.000,00 złotych za opóźnienie w wykonaniu budynku przy ulicy (...) w P. powstałego za okres od 1 maja do 31 października 2012 roku z wynagrodzenia należnego (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. przy ostatniej płatności, a więc z faktury VAT numer (...) z dnia 15 marca 2013 roku z kwoty 1.724.376,27 złotych, w sytuacji, gdy prawdziwość w/w faktury nie została zakwestionowana, natomiast pełnomocnik pozwanej na rozprawie w dniu 23 września 2015 roku nie potrafił wyjaśnić, dlaczego zapis ten znalazł się na w/w fakturze, skoro według jego wiedzy do wskazanego potrącenia nie doszło;

- błędnym ustaleniu, że doszło do skutecznego potrącenia wierzytelności pozwanej o zapłatę przez cedenta kar umownych za opóźnienie w wykonaniu budynku przy ulicy (...) w P. z wierzytelnością powoda jako cesjonariusza objętą pozwem, w sytuacji w której:

a) z adnotacji widniejącej na niezakwestionowanej fakturze numer (...) wystawionej w dniu 15 marca 2013 roku przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz pozwanej wynika, że na dzień złożenia powodowi w/w oświadczenia wierzytelność pozwanej o zapłatę przez spółkę (...) kary umownej w kwocie 150.000,00 złotych za

opóźnienie w wykonaniu budynku przy ulicy (...) w P. powstałego za okres od 1 maja do 31 października 2012 roku już nie istniała, natomiast wierzytelność pozwanej w kwocie 197.968,24 złotych z tytułu kary umownej za opóźnienie w wykonaniu budynku przy ulicy (...) w P. powstałego za okres po 6 listopada 2012 roku do 28 grudnia 2012 roku, a więc już po otrzymaniu przez pozwaną zawiadomienia o umowie z dnia 18 października 2012 roku cesji wierzytelności przysługującej powodowi wobec spółki (...) w kwocie 92.988,00 złotych jeszcze nie powstała;

b) Sąd Rejonowy ustalił, że zgodnie z treścią aktu notarialnego z 25 stycznia 2013 roku w/w wierzytelności pozwanej wobec cedenta stały się wymagalne 29 stycznia 2013 roku, czyli już po 6 listopada 2012 roku, a więc już po otrzymaniu przez pozwaną zawiadomienia o umowie z dnia 18 października 2012 roku cesji wierzytelności przysługującej powodowi wobec spółki (...) w kwocie 92.988,00 złotych, nie zachodziła więc możliwość podniesienia przez pozwaną zarzutu potrącenia, ponieważ na dzień 6 listopada 2012 roku w/w wierzytelności pozwanej wobec cedenta nie były jeszcze wymagalne.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie w całości powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, oraz o zasądzenie kosztów postępowania przed sądem I i II instancji.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy i wyczerpujący przeprowadził postępowanie dowodowe oraz dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Skarżący, zarzucając Sądowi I instancji obrazę prawa materialnego oraz sprzeczność ustaleń faktycznych z treścią zebranych w sprawie dowodów, wskazuje na to, iż Sąd błędnie nie dokonał ustaleń faktycznych zgodnych z jego twierdzeniami, a więc że Sąd nie ustalił, że pozwana spółka dokonała skutecznego potrącenia kary umownej w kwocie 150.000,00 złotych naliczonej za opóźnienie w wykonaniu budynku z wynagrodzenia należnego spółce (...) z faktury numer (...) (k.76), z kwoty 1.724.376,27 złotych, na co w ocenie powoda wskazuje okoliczność, że w treści wymienionej faktury widnieje zapis: „dnia 25.03.13 przekazano do komornika po potrąceniu kwot wymienionych w pkt. 5 i 6 opisu merytorycznego faktur”, prawdziwość w/w faktury nie została zakwestionowana, a pełnomocnik pozwanej na rozprawie w dniu 23 września 2015 roku nie potrafił wyjaśnić, dlaczego zapis ten znalazł się na w/w fakturze, skoro według jego wiedzy do wskazanego potrącenia nie doszło.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji zasadnie zważył, że ciężar udowodnienia faktu potrącenia kwoty 150.000,00 złotych tytułem kary umownej z faktury numer (...) spoczywał na powodzie jako stronie, która z tego faktu wywodziła korzystne dla siebie skutki prawne. Powód jednakże nie wniósł o przeprowadzenie jakiegokolwiek dowodu na powyższą okoliczność, chociaż dowód taki był możliwy do przeprowadzenia, opierając swoje twierdzenia na domniemaniu faktycznym, nie znajdującym potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Adnotacja znajdująca się na fakturze numer (...) nie stanowi dowodu, że doszło do potrącenia, tym bardziej, że z innych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy wynika, że do potrącenia nie doszło. Zgodnie z opisem na fakturze pozwana część należności z faktury miała potrącić, a resztę uiścić komornikowi. Tymczasem, jak wynika ze złożonych przez stronę pozwaną wydruków przelewów, wpłaty dokonane przez pozwaną z tytułu należności wynikających z faktur (...) w łącznej kwocie 1.795.641,27 złotych (k.74-76) zostały rozdysponowane w ten sposób, że kwota 525.007,29 złotych została przelana na rachunek depozytowy Sądu Rejonowego w Płocku (k.107), a reszta została przelana na rachunek bankowy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku M. C. (k.102-106). Z powyższych dowodów wynika, że pozwana spółka nie miała możliwości potrącenia dodatkowej kwoty, ponieważ wówczas zmniejszyłaby o wartość potrącenia bądź kwotę, którą uiściła komornikowi, bądź kwotę, którą uiściła na rachunek depozytowy Sądu Rejonowego w Płocku. Ponadto, skoro z adnotacji widniejącej na

fakturze numer (...) nie wynika, jakich kwot dotyczy pkt. 5 i 6 opisu merytorycznego faktur, to brak jest podstaw do twierdzenia, że jest oczywiste, iż dotyczy to kwoty 150.000,00 złotych. Należy także mieć na uwadze, że uznanie za ustalone faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy na podstawie innych ustalonych faktów, czyli domniemanie faktyczne o którym stanowi art.231 k.p.c. jest możliwe jedynie wówczas, gdy brak jest bezpośrednich środków dowodowych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2002 roku, IV CKN 718/00). Tymczasem, jak już wspomniano, powód nie skorzystał z wszystkich możliwości, aby udowodnić swoją tezę.

Bezzasadny jest także zarzut powoda, iż strona pozwana nie miała uprawnienia do dokonania potrącenia wierzytelności z tytułu kary umownej wobec spółki (...) z wierzytelnością powoda z tytułu wynagrodzenia wobec tejże spółki. Jak bowiem zasadnie podniósł Sąd Rejonowy, aprobując w tej mierze stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 25 maja 2005 roku w sprawie II CK 440/04, wobec wierzytelności sensu stricto, a więc takich, które nie istnieją, lecz istnieje zobowiązaniowy stosunek prawny, w ramach którego wierzytelności te powstaną w przyszłości (chodzi na przykład o roszczenia o zapłatę kary umownej), należy stosować zasadę, że dłużnik może podnosić wobec nabywcy wierzytelności również takie zarzuty, które miał on przeciwko zbywcy wierzytelności po dacie powzięcia wiadomości o przelewie, co dotyczy również zarzutu potrącenia wierzytelności przysługującej dłużnikowi przeciwko zbywcy wierzytelności z wierzytelnością będącą przedmiotem przelewu, chociażby wierzytelność wobec zbywcy powstała i stała się wymagalna po zawiadomieniu dłużnika o przelewie. Taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał za bezzasadne zarzuty skarżącego dotyczącego naruszenia tak prawa materialnego, jak i prawa procesowego, i uznając apelację za bezzasadną oddalił ją na podstawie art.385 k.p.c.

Sąd Okręgowy o kosztach postępowania apelacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., zasądzając od powoda jako przegrywającego w drugiej instancji, na rzecz i na żądanie pozwanej kwotę 1.800,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym, zgodnie z § 6 punkt 6 w związku z § 13 ust. 1 punkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 461).